

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

X. Episcopi tenentur accedere ad synodum quam Rex indixerit. Probatur ex insigni loco Gregorij Turorensis. In literis tamen convocationis exprimend erant causæ ob quas conventus præcipiebatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Matifconensis. Quippe cum regnum Francorum in tres partes divisum esset inter filios Clotarij, earum unam Guntramnus sub vocabulo regni Burgundionum obtinebat, ceteras, quæ Australia & Neustria dicebantur, fratres ejus suo jure possidebant. Cupiit autem Guntramnus ut omnes regni sui Episcopi simul congregarentur; eamque ob causam eis præcepit ut ad Matifconensem urbem accederent. Ne quis verò id à me gratis dictum putet, auctorem laudabo Gregorium Turonensem, cujus ea sunt verba in libro VIII. cap. XX. historia: *Episcopi ex jussu Regis Gunthramni apud Matifconensem urbem collecti sunt. Præfatio verò synodi testatur ei interfuisse omnes Episcopos qui in regno Gunthramni erant constituti: Gaudeamus quòd omnes Episcopi qui in regno gloriosissimi Domini Gunthramni Regis episcopali funguntur honore, in uno se conspiciunt coadunati Concilio.* Inter eos autem in primis videre est Metropolitanos Lugdunensem, Viennensem, Rothomagensem, Burdegalsensem, Senonensem, Bituricensem, Vefontionensem, Ebredunensem, & Tarantasiensem. Illud Episcoporum corpus jubet in canone ultimo ut Concilium nationale, quod universale vocat secundum phrasim Africanorum, id est, Concilium ex universis regni provinciis, tertio quoque anno celebretur; ea tamen lege, ut id fiat jussu Principis, qui locum commodum assignabit, situm velut in centro & in medio Episcoporum: *Hoc adimplere sollicitudinis sit Metropolitanus Lugdunensis Episcopi, unà cum dispositione magnifici Principis nostri prius desinentis locum mediterraneum ad quem omnes Episcopi sine labore alacres congregentur.* Patres Matifconenses vocabulum *dispositionis* (quod in legibus Codicis significat edictum) hauserunt ex epistola sancti Leonis ad Pulcheriam, qui eo utitur ut significet jussa Imperatoris data pro convocatione Concilij: *Ne autem piissimi Principis dispositioni, qua episcopale Concilium voluit congregari, nostra videretur præsentia defuisse, fratres meos Iulianum Episcopum, & Renatum Presbyterum, & filium meum Hilarem Diaconum misi, qui vicem præsentie mee implere sufficerent.* Episcopo autem Lugdunensi curam delegant petendi & obtinendi à Principe mandata pro convocatione Concilij universalis; ea videlicet de causa, quòd Metropolitanus esset urbis regni Burgundionum, in qua Gunthramnus commorari solebat. Quoniam verò Concilium, juxta Principis desiderium, satagebat ei Episcopo novam Patriarchæ dignitatem procurare, quo cum vocabulo honestant in præfatione, placuit ut ipse regia diplomata pro

Tom. II.

congreganda synodo mitteret cum suis literis.

Synodi demum Parisiensis quintæ patres, quæ anno sexcentesimo decimo quinto celebrata est, agnoscunt se congregatos esse *ex evocatione gloriosissimi Principis Domini Clotacharij Regis, cui Neustria & Burgundia parebant. Quis & synodus Cabilonensis habita anno sexcentesimo quinquagesimo, cui interfuerunt Episcopi Burgundionum & Neustriæ, coacta est tam ex communi omnium voluntate quam ex evocatione vel ordinatione gloriosissimi Domini Clodovei Regis, qui duo illa regna possidebat. Et in epistola synodica Concilij patres aiunt: Quod gloriosus Dominus Clodoveus Rex in urbe Cabilono synodale præcepit esse Concilium.*

X. Sufficiunt, opinor, ista quæ diximus, ut difficilibus & morosis ingenis persuaderi possit magnam Regibus auctoritatem competere ad convocanda Concilia; cujus tanta vis est, ut Episcopi teneantur accedere ad synodum quam Rex celebrandam indixerit. Necessitatem illam parendi mandatis Principis docet illustris locus apud Gregorium Turonensem. Narrat ille Childebertum Regem Austrasiorum suis literis anno D X C. evocasse Episcopos regni sui ad urbem Viridunensem, ut accusatio adversus Egidium Remensem Archiepiscopum instituta judicaretur. Ac licet iter illud plurimum incommodi adferret Episcopis, ob intolerabilem hyemis asperitatem, pluvias, & fluminum inundationem, tamen, ut ait Gregorius, præceptioni regis obistere nequiverunt. *Rex Episcopos accerseri ad ejus examinationem præcepit, scilicet ut ab initio mensis octavi apud Viridunensem urbem adesse deberent, dirigens epistolas, ut supra diximus, ad omnes regni sui Pontifices, ut medio mense nono ad discutiendum in urbe supradicta adesse deberent. Erant autem pluvie valide & immenses, rigor intolerabilis, dissoluta luto via, amnes litora excedentes. Sed præceptioni regis obistere nequiverunt. Nihilominus dissimulandum non est difficile se præbuisse Episcopos, nisi causæ conventus, quæ notæ esse debebant, in literis convocationis exprimerentur. Nam in eo casu Mapinius Episcopus Remensis, ad Nicetium Treverorum Episcopum scribens, fatetur obediendum esse Regi: *Quoniam parere nos regis præceptis in bonis rebus & conveniat & libeat; tamen si is ipse Mapinus Tullum accedere recusasset post literas Principis: *Indicamus nos literas filij nostri Regis Theobaldi excepisse ut in Tullensium urbe die Calendarum Juniarum adesse deberem; & nullam causam evocationis declarantes, reciprocante pagina indicavimus nos illic accedere non debere,***

Gregor. Tith. lib. 10. c. 19.

Hh ij

quia causam conditionemque nos constabat ignorare. Iteratis scriptis edocuit &c.

CAPVT XIX.

Synopsis.

I. Gregorius magnus agnoscit auctoritatem Regum Francorum in convocandis Conciliis.

II. Imperatores possidebant auctoritatem convocandi Concilia extraordinaria. Sed id non excludebat literas Metropolitanorum ad comprovinciales Episcopos, neque Patriarcharum ad Metropolitanos. Probat ex Concilio Ephesino & Chalcedonensi.

III. Accepit literis, Metropolitanis congregabant synodos suarum provinciarum, quae Legatus consensus suos dabat. Interdum Imperatores mittebant literas convocatorias ad Patriarchas, qui dein synodum patriarchalem congregabant. Eo literis suis evocabant Metropolitanos. Litera Principum & Metropolitanorum non sunt dissociabiles.

IV. Idem jus obtinebat in Gallia, quandiu Conciliorum convocatio penes Reges fuit. Quid si Summus Pontifex eam curam ad se traheret? Prudentia Gregorius magni laudata.

V. Regum in eo auctoritas probatur ex epistola Sigeberti Regis ad Desiderium Episcopum Cadurcensem; quae explicatur.

VI. Hilarus Papa Leontio Arelatensi Episcopo consilium potestatem convocandi Concilia ex diversis provinciis. Symmachus Papa ultra progressus est.

VII. Vigilius Auxanio Arelatensi concessit usum Pallij & auctoritatem convocandi synodum omnium Episcoporum Gallicanorum. Ea legatio data precibus Regis Childeberti; in cuius quoque gratiam vicarium suum idem Pontifex consulit Aureliano, Auxanij successori. Arelas prima sanctissimarum Galliarum Ecclesiarum dicta à Iustiniano.

VIII. Pelagius primus Sapando Arelatensi non tribuit aperte auctoritatem convocandorum Conciliorum. Legatio illa data precibus Regis Childeberti. Ex verbis Pelagij colligitur non admodum habuit in honore Arelatenses Episcopos, tamen Vicarij essent apostolicae sedis.

IX. Gregorius dignitatem Vicarij tribuens Virgilio Arelatensi, non evagatus est extra veteres fines.

I. **S**ED ut omnis cavillandi via iis pracludatur qui hoc Episcoporum erga Reges obsequium ab adulatione proficisci existimare possent, utar auctoritate Gregorius magni: qui cupiens abolere pravam consuetudinem quae in regnis Burgundiae & Austrasiae invaluerat adversus canones, venditionem scilicet ordinationum, synodum haberi ea de causa iussit anno DCCIX. literis datis ad Syagrium Episcopum Augustodunensem, Aetherium Lugdunensem, Virgilium Arelatensem, & Desiderium Viennensem. Quoniam verò optimè noverat quamnam in Conciliis convocandis esset Principum auctoritas, heic subsistere noluit, sed eandem ob causam literas ad Reginam

Gregor. lib. 7.
cap. 10. Indit.
2. Fratrem vestram auctore
Deo volumus synodum congregare.

Brunichildem, quae Regum avia erat, scripsit; quibus, Excellentia ejus affectu paterno salutata, petit ut iussione regia synodum fieri constituat. Et quia Syagrius Augustodunensi Episcopo, intimo Regum amico, sollicitudinem synodi celebrandae delegaverat, Brunichildem orat ut ei commodas aures praebeat supplicanti, eumque ope sua adjuvet ad extirpandum hoc malum: *Salutantes excellentiam vestram paterno affectu, peccimus ut de hujus pravitate emendatione Deum vobis placabilem faciatis. Et ut nulla deinceps valeat occasione committi, synodum fieri iussio regia constituat. Infra: Curam vero & sollicitudinem ejusdem synodi, quam sciendam decrevimus, fratri coepiscopoque Syagrius, quem vestrum proprium nominamus, specialiter delegare curavimus, quem peccimus ut & supplicanti libenter audire & ope juvare dignemini &c.* Eandem ob causam scribens ad Reges Theodoricum & Theodebertum, verbis utitur disertissimis, quae ostendunt Summo Pontifici per suum fuisse Regibus competere auctoritatem convocandi synodum: *Qua de re ut magnam omnipotentis Domini munus valeatis offerre, synodum congregari praecipite.*

Et quoniam Concilium illud, quod sanctus Gregorius iustissime expetebat, non statim convocatum fuit, literas anno sexcentesimo primo scripsit ad Virgilium Episcopum Arelatensem & Aetherium Lugdunensem, quibus eos hortatus est ut synodi convocationem urgerent. Interim ad Theodoricum Regem Burgundionum scribens, illum rursus hortatur ut synodum congregari jubeat: *Iterata vos, pro vestra magna mercede, adhortatione pulsavimus ut congregari synodum jubeatis.* Item in epistola ad Clotarium Regem: *Peccimus ut pro mercede vestra congregari synodum faciat.* Et ad Reginam Brunichildem: *Itaque synodum congregari praecipite.*

II. Possent heic aliquis suspicari quandam in iis epistolis esse contradictionem, aut saltem aliquatenus imminui auctoritatem regiam, quod Gregorius praecipiat Metropolitanis Arelatensi, Viennensi, & Lugdunensi, & Syagrius Augustodunensi Episcopo, ut synodum congregent. Verum si ratio politicae ecclesiasticae quae ipsis Imperatorum temporibus in usu erat expendatur, manifestum erit mirificam in eo capite fuisse sacerdotij & imperij concordiam, & modum agendi, quo illi utebantur, in Gallia fuisse continuatum a vo beati Gregorius. Imperatores enim, qui citra omnem controversiam possidebant auctoritatem congregandi Concilia extraordinaria, ei tamen eum modum adhibebat ut mandata eorum non exclu-